

[Ministeren for kulturelle anliggender]

deres kulturform får vækstmuligheder, og at man ikke i stedet forsøger at fortrænge den ved på formyndermanér at presse kulturtilbud ned over dem, som de ikke synes de har brug for.

Det er ikke svært at finde eksempler på sådanne alternative kulturformer. Nogle steder i landet samles et stort antal mennesker omkring den ægte folkemusik, spiller den og synger den og bygger videre på meget gamle traditioner. Vi har oplevet, at en lokalt produceret Kaj Munk-film, der blev nedsablet af den københavnske kritik, blev opfattet ganske anderledes på den egn, hvor den var blevet til, og i den del af landet virkelig kom til at betyde noget for mennesker. Vi har en ungdomskultur, der er meget forskellig fra de voksnes »officielle« kultur. Og meget tyder på, at vi er ved at få en særlig arbejderlitteratur, der bygger på andre værdinormer end de gængse.

Kvalitetsprincippet er det tredje af de ledende principper for kulturpolitikken.

Jeg tror ikke, det er muligt at drive kulturpolitik på en fornuftig måde uden fastholdelse af, at det må være en kvalitetsbedømmelse, der er afgørende for, om statsmidler skal bruges til støtte for kulturlivet.

Men kvalitet er ikke noget entydigt. Kvalitetsbegrebet har selvfølgelig et andet indhold, når der er tale om støtte til kunstnerisk amatørvirksomhed, end det har, når det drejer sig om de kvalitetsbedømmelser, som 3 mands udvalgene i Statens Kunstfond skal foretage.

Det kan ikke undgås, at anvendelsen af kvalitetskriteriet hyppigt giver anledning til diskussion. Det er derfor vigtigt, at vi overalt i den kulturpolitiske lovgivning fastslår kvalitetsprincippet som det bærende for støtteordninger og samtidig fastlægger, hvem der skal foretage kvalitetsvurderingen. Jeg mener, at princippet om en uafhængig, saglig kvalitetsvurdering bør føres så langt som overhovedet muligt, også på områder, hvor det ikke gælder kunst, og på områder, hvor princippet ikke er lovfæstet. Vi må ikke risikere at blive udlagt som politiske censorer i forhold til kulturelle aktiviteter. Det gælder alle politiske myndigheder: folketing og regering, amtsråd og kommunalbestyrelser.

Som det fjerde og sidste af de grundlæggende kulturpolitiske principper vil jeg nævne decentraliseringsprincippet.

Man bør arbejde for en geografisk ligelig fordeling af kulturaktiviteten – både når det gælder formidlingen og produktionen – og så langt det er muligt, bør man henlægge beslutningsmyndighed og ansvar til det niveau, som den kulturelle aktivitet foregår på. I al almindelighed vil det give det bedste resultat.

Decentralisering er et sundt princip, men det bør naturligvis anvendes med omtanke. Jeg tror ikke, det ville være en god idé at decentralisere Statens Kunstfonds eller film-instituttets samlede virksomhed ved at lægge deres afgørelser ud til lokale udvalg og på den måde reelt splitte bevillingerne op i mange små dele. Derimod kunne man i høj grad ønske sig en decentralisering af kunststøtten, ved at der i langt videre omfang, end det allerede er sket, oprettes amtslige og kommunale kunstfonde, og ved at kommunerne vedkendte sig de kulturpolitiske opgaver på områder som biografdrift og børneteater.

Decentraliseringen betyder, at amtskommuner og kommuner får et meget betydeligt ansvar på det kulturelle område. De får en opgave i at udforme deres egen selvstændige kulturpolitik. Dette er vigtigt, bl. a. fordi det er en forudsætning for den rigtigste form for decentralisering – den, der udspringer af lokalt formulerede krav. Meget af det, der til dato er sket på dette område, er jo – paradoksalt nok – gennemført på initiativ af regering og folketing.

De principper for regeringens kulturpolitik, som jeg her har gjort rede for, betragter jeg som grundlæggende for statens indsats på hele det kulturpolitiske arbejdsområde.

Nogle af de mål, vi vil prøve at nå, vedrører kun dele af området.

Det første mål for kulturpolitikken er, at den skal sikre rimelige vilkår for frembringelsen af kunst inden for alle retninger og genrer og give muligheder for eksperimenterede kunstnerisk virksomhed.

Kunstnerne har krav på, at deres grundlæggende rettigheder sikres gennem en hensigtsmæssig lovgivning om ophavsret, og på, at samfundet betaler dem på rimelig måde for brugen af deres værker. Offentlige myndigheder bør desuden i højere grad end hidtil give kunstnerne arbejdsmuligheder.

Målet kan imidlertid ikke nås, uden at man også tager forskellige former for direkte støtte til kunstfrembringelsen i brug.